

Informatīvais ziņojums

“Par epidemioloģiskās drošības prasībām sabiedriskajā transportā, to ievērošanu un kontroli”

Saskaņā ar Ministru prezidenta 2021.gada 24.02.2021. rezolūciju Nr. 2021-1.1.1./12-12 un 26.02.2021. rezolūciju Nr. 2021-1.1.1./13-13, ņemot vērā nelielo Covid-19 saslimstības samazināšanos, jauno Covid-19 paveidu izplatīšanos citās Eiropas valstīs un inficēšanās riskus, kas saistīti ar sabiedriskā transporta izmantošanu, Satiksmes ministrija, ievērojot Veselības ministrijas sniegtos priekšlikumus, kā arī Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas, Iekšlietu ministrijas un republikas pilsētu pašvaldību un sabiedriskā transporta pakalpojumu sniedzēju sniegto informāciju, ir sagatavojusi informatīvo ziņojumu par esošajām epidemioloģiskās drošības prasībām sabiedriskajā transportā, to ievērošanu un kontroli, un priekšlikumiem par papildu priekšlikumiem epidemioloģiskās drošības un kontroles pasākumiem.

1. Normatīvais regulējums

Epidemioloģiskās drošības prasības sabiedriskajā transportā noteiktas Ministru kabineta 2020. gada 6. novembra rīkojumā Nr.655 “Par ārkārtējās situācijas izsludināšanu” (turpmāk – MK rīkojums Nr.655) un Ministru kabineta 2020. gada 9. jūnija noteikumos Nr. 360 “Epidemioloģiskās drošības pasākumi Covid-19 infekcijas izplatības ierobežošanai” (turpmāk – MK noteikumi Nr.360).

Normatīvais regulējums noteic, ka ārkārtējās situācijas laikā ar 2020. gada 7. decembri:

Transportlīdzekļos -

- Pasažieru skaits vienā sabiedriskajā transportlīdzeklī nedrīkst pārsniegt 50% no tā ietilpības.
- Transportlīdzekļa vadītāji, kuri nav atdalīti ar fizisku barjeru no pasažieriem, lieto mutes un deguna aizsegu.
- Ja transportlīdzeklī tā specifikas dēļ nav iespējams kontrolēt pasažieru iekāpšanu un izkāpšanu, sēdvietām jābūt marķētām, nodrošinot distancēšanās prasību ievērošanu.
- Sabiedriskajā transportā pasažieriem, tai skaitā bērniem no 7 gadu vecuma, ir jālieto sejas maska.
- Sabiedrisko transportu nedrīkst izmantot iedzīvotāji, kuriem ir pozitīvs Covid-19 tests vai kuri atzīti par kontaktpersonām.
- Lai novērstu drūzmēšanos sabiedriskajā transportlīdzeklī, reisu izpildē jānorīko transportlīdzeklis ar atbilstošu ietilpību vai jānodrošina papildu reiss.
- Regulāri jāveic transportlīdzekļa salona dezinfekciju.
- Jānodrošina autobusa vadītājus un konduktorus ar dezinfekcijas līdzekļiem roku higiēnai autobusā.
- Kur iespējams, jānodrošina bezskaidras naudas norēķini.
- Gadījumā, ja tiek konstatēts, ka pasažieri neievēro pienākumu lietot mutes un deguna aizsegu, jāvēršas Valsts policijā.

Autoostās un dzelzceļa stacijās -

- Vienam apmeklētājam jānodrošina ne mazāk par 15 kvadrātmetriem no publiski pieejamās telpu platības. Ja telpu platība ir mazāka, tajā var atrasties tikai viens apmeklētājs.
- Apmeklētājiem autoosta un dzelzceļa stacija ir jāapmeklē pa vienam, izņemot personas, kurām nepieciešama asistenta palīdzība vai kurām ir objektīvas grūtības saņemt pakalpojumu vecuma vai funkcionālo traucējumu dēļ. Bērns līdz 12 gadu vecumam var pavadīt pilngadīga persona.
- Autoostās un dzelzceļa stacijās pie ieejas labi redzamā vietā jāizvieto informācija, tai skaitā svešvalodā, par maksimāli pieļaujamo cilvēku skaitu, kas vienlaikus var atrasties konkrētajā vietā.
- Apmeklētājiem jālieto mutes un deguna aizsegs.

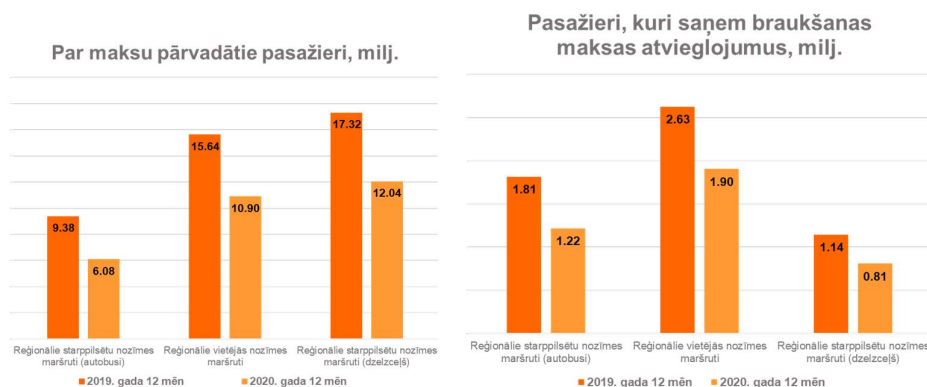
2. Situācija sabiedriskā transporta pakalpojumu jomā

Saskaņā ar Sabiedriskā transporta pakalpojumu likumu sabiedriskā transporta pakalpojumus organizē sabiedriskā transporta pakalpojumu pasūtītāji: valsts (VSIA “Autotransporta direkcija”, turpmāk – Autotransporta direkcija) reģionālās nozīmes maršrutu tīklā un 9 republikas pilsētu pašvaldības, atbilstoši savai kompetencei.

Reģionālie pasažieru pārvadājumi

Pēc Autotransporta direkcijas apkopotās informācijas, saistībā ar valstī noteiktajiem ierobežojumiem un attālināto mācību un darba procesiem, 2020. gadā sabiedriskajā transportā valstī veikti 152,43 milj. braucienu (to starpā – 119,47 milj. republikas pilsētās un 32,96 milj braucieni reģionālās nozīmes pārvadājumos), kas ir par 36,19 % mazāk nekā 2019. gadā. Reģionālajos maršrutos visvairāk sarucis par maksu pārvadāto pasažieru skaits.

1.attēls



Reģionālajos pārvadājumos, izvērtējot pasažieru pieprasījumu, 2020. gada pavasarī uz laiku atcelti aptuveni 1900 autobusu reisu un 16 vilciena reisi, kā arī atsevišķos reisos samazināts vagonu skaits. Salīdzinoši 2020. gada rudenī un 2021. gada sākumā īslaicīgi atcelti aptuveni 800 autobusu reisu, kas ir aptuveni 11% no kopējā reisu skaita gadā un nav atcelts neviens vilciena reiss.

Nepieciešamo reisu skaita izvērtēšanu Autotransporta direkcija veic, ievērojot šādus kritērijus:

- pasažieru plūsma. Tiek identificēti reisi, kur pasažieru plūsma ir ļoti zema vai pasažieri nebrauc vispār. Katra reisa statistika tiek analizēta vismaz divas nedēļas, lai noteiktu pasažieru pārvietošanās paradumus, reisa piepildījuma tendenci un iespējamo piepildījumu konkrētās dienās;
- prioritātes. Tiek vērtēta reisa nozīmība nokļūšanai izglītības iestādē vai darba vietā, kā arī, vai reiss tiek izpildīts normālajā (vispārpieņemtajā) darba laikā;
- alternatīvas. Tiek vērtēts alternatīvu nodrošinājums, nosakot, vai pārsēšanās ir pieejama līdzīgā laikā citā maršrutā vai citā transportā veidā;
- riski. Tiek vērtēts pasažieru skaits alternatīvajos reisos (vai reisu piepildījums nepārsniegs 50% no transportlīdzekļa kopējās ietilpības);
- sadarbība un informēšana. Tiek analizēts, vai maršrutā brauc, piemēram, medicīnas iestāžu vai aprūpes centru darbinieki, kā arī vērtētas pasažieru pārvietošanās vajadzības kopumā. Par atceltajiem reisiem tiek informēti mediji, plānošanas reģioni, pašvaldības, kā arī informācija tiek nodota publicēšanai www.1188.lv. Ja pasažieri, pašvaldības vai plānošanas reģioni aicina reisu atjaunot vai nodrošināt papildu transportlīdzekli, lai netiktu pārsniegts autobusa piepildījums, tas tiek operatīvi ņemts vērā.

Epidemioloģisko prasību ievērošanas uzraudzība un kontrole reģionālajos pārvadājumos

Autotransporta direkcija regulāri informē pārvadātājus un autoostas par noteiktajiem drošības pasākumiem. Informācija tiek sūtīta uzreiz pēc izmaiņu veikšanas normatīvajos aktos. Pārvadātāji un pasažieri par ierobežojumiem sabiedriskajā transportā tiek informēti ar publikācijām tīmekļa vietnēs, tiek sniegta informācija medijiem, kā arī sociālajos tīklos (Facebook un Twitter).

Vienotajā sabiedriskā transporta pakalpojumu uzskaites sistēmā (STIFSS) ir ieviesta automātiska transportlīdzekļa ietilpības kontrole, kas pārbauda, vai pasažieru skaits transportlīdzeklī nepārsniedz 50% no tā ietilpības. Šī informācija regulāri tiek uzraudzīta.

Klātienē kontroļu laikā tiek pārbaudīts, kā pārvadātāji ievēro prasību neuzņemt vairāk pasažieru par 50% no transportlīdzekļa ietilpības. Tiek pārbaudīts, kā pārvadātāji ievēro noteiktos drošības pasākumus. 2020. gadā veiktas 2593 pārbaudes.

Kontrolēs netika konstatēti būtiski noteikto prasību pārkāpumi, veiktajās pārbaudēs secināts, ka rudenī un ziemā, salīdzinot ar pavasari, pasažieri daudz apzinīgāk ievēroja noteiktos ierobežojumus sabiedriskajā transportā. Atsevišķos gadījumos pasažieri brauca bez sejas maskas vai neievēroja distanci, ieņemot marķētu sēdvietu. Pārvadātāji jau kopš pavasara seko līdzi un operatīvi ievieš jaunus ierobežojumus, regulāri dezinficē transportlīdzekļus, īpašu uzmanību pievēršot virsmām, kurām pasažieri bieži pieskaras, kā arī rūpējoties par savu darbinieku drošību, pārvadātāji ir norobežojuši autobusa vadītāja vietu ar aizsargstiklu vai nepārdod biļetes sēdvietām, kas atrodas uzreiz aiz autobusa vadītāja vietas.

Autoostu apsekošanā tiek kontrolēta prasība par informācijas izvietošanu un atļauto cilvēku skaitu telpās.

Vienlaikus tiek izskatītas visas iedzīvotāju sūdzības par iespējamu noteikumu neievērošanu. 2020. gada pavasarī visvairāk sūdzību bija par masku nelietošanu (5 gadījumi), bet gada beigās – par neuzņemšanu transportlīdzeklī (8 gadījumi).

Pasažieru pārvadājumi republikas pilsētās

Pēc Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas sniegtās informācijas pilsētu sabiedriskajā transportā tiek nodrošināta regulāra sabiedrisko transportlīdzekļu dezinfekcija atbilstoši Slimību profilakses un kontroles centra rekomendācijām, tas ir, transporta līdzeklī izbraucot reisā, reisu starplaikos un vakarā pēc maiņas beigām, tiek veikta transportlīdzekļu dezinfekcija un uzkopšana, īpašu uzmanību pievēršot virsmām, kurām pasažieri pieskaras biežāk. Autobusu vadītājiem ir nodrošināti nepieciešamie aizsarglīdzekļi - mutes un deguna aizsegi, vienreiz lietojamie cimdi un dezinfekcijas līdzekļi.

Ar dezinfekcijas līdzekļiem ir pilnībā nodrošināti arī biļešu kontrolieri, klientu apkalpošanas centru darbinieki un apmeklētāji. Sabiedriskā transportlīdzekļa vadītājiem ir dots uzdevums katrā galapunktā nodrošināt salonu vēdināšanu. Lai mazinātu pandēmijas izplatības risku, ir atslēgtas pasažieriem paredzētās durvju atvēršanas pogas, un durvju atvēršanu un aizvēršanu pilnībā nodrošina sabiedriskā transportlīdzekļa vadītāji.

Pilsētas sabiedriskā transporta pakalpojumi pēc iespējas tiek veikti ar lielas ietilpības autobusiem, kuriem vadītāja kabīne ir atdalīta no pasažieru salona. Transportlīdzekļa salonā tiek izmantotas norobežojošās lentas, lai nodrošinātu sēdvietu skaita samazināšanu.

Rīgas pilsētas sabiedriskā transporta pakalpojumu sniedzējiem jau pandēmijas pirmā posma sākumā visas atvērtā tipa sabiedriskā transportlīdzekļu vadītāju kabīnes tika aprīkotas ar speciāliem aizsargstikliem, kas norobežo vadītāju no pasažieriem. Sabiedriskajos transportlīdzekļos, kuros ir atvērtā tipa kabīnes, ieviesta kārtība, kad priekšējās durvis pasažieru iekāpšanai un izkāpšanai netiek izmantotas. Tāpat ar speciāliem aizsargstikliem un dezinfekcijas līdzekļiem ir aprīkotas “Rīgas satiksmes” struktūrvienības un visi klientu apkalpošanas centri. “Rīgas satiksmē” patlaban strādā aptuveni 3800 darbinieki, kuri ir nodarbināti visdažādākajos amatos. Tiem amatiem, kuros ir iespēja veikt darba pienākumus attālinātā režīmā, ir radīti visi nepieciešamie apstākļi (datortehnika, programmatūra, pieslēgumi sistēmām utt.), lai savus pienākumus darbinieki varētu veikt no mājām vai arī pamīšus no mājām un darbā tā, lai maksimāli ierobežotu darbinieku savstarpējo kontaktēšanos. Klientu ierašanās tiek nodrošināta tikai pēc iepriekšēja pieraksta.

Epidemioloģisko prasību ievērošanas uzraudzība un kontrole pilsētu sabiedriskajā transportā

Pandēmijas ierobežošanai Rīgas pilsētas sabiedriskajā transportā Rīgas pašvaldības SIA “Rīgas satiksme” (turpmāk – “Rīgas satiksme”), īstenojot biļešu kontroli sabiedriskajā transportā, uzdod kontrolieriem sekot līdz tam, kā pasažieri ievēro sejas masku valkāšanas noteikumus. Tā kā biļešu kontrolieriem nav tiesību

sodīt pasažierus par sejas masku nevalkāšanu sabiedriskajā transportā, gadījumos, kad sejas maskas netiek lietotas, kontrolieru pienākumos ietilpst aizrādīt pasažierim par noteikumu neievērošanu, kā arī noteikumu neizpildes gadījumā palūgt attiecīgo pasažieri izkāpt no transportlīdzekļa. Pēc kontrolieru novērojumiem, 2021. gada janvārī un februārī vairāk nekā 97% gadījumu sabiedriskā transporta pasažieri ievēro noteikumus par sejas masku lietošanu, un tikai 3% gadījumu kontrolieri ir vai nu brīdinājuši pasažierus par noteikumu neievērošanu, vai arī palūguši attiecīgajiem pasažieriem izkāpt no transportlīdzekļa. Vienlaikus kontrolieri seko, lai pasažieri neaizņemtu sēdvietas, kas sabiedriskajā transportā ir marķētas atbilstoši Ministru kabineta noteiktajām prasībām. Jāatzīmē, ka “Rīgas satiksmes” Kontroles dienestā patlaban strādā 96 biļešu kontrolieri, kuri ik dienas veic 600 – 700 izpildīto reisu pārbaudi, kas ir 10% apjomā no attiecīgās dienas kopējā reisu skaita, ko nodrošina “Rīgas satiksme”. Aktīva sadarbība kontroles procesā notiek ar pašvaldības policiju, tostarp organizējot kopīgus reidus.

Daugavpilī sejas masku lietošanu kontrolē autobusu un tramvaju konduktori. Transportlīdzekļa piepildījumu kontrolēt nav iespējams, jo pasažieru iekāpšana un izkāpšana notiek pa visām durvīm vienlaicīgi. Mazas ietilpības autobusus masku lietošanu un piepildījumu kontrolē autobusa vadītājs.

Liepājā sabiedriskā transportlīdzekļa vadītājs un sabiedriskā transporta kontrole iespēju robežās kontrolē pasažieru skaitu. Kopā ar policiju sabiedriskā transporta kontroles darbinieki veic reidus sabiedriskajā transportā.

Valmierā, Jelgavā Jēkabpilī, Ventspilī un Rēzeknē autobusus atzīmētas sēdvietas, pasažierus ielaiž transportlīdzeklī tikai pa vienām durvīm, lielas ietilpības autobusi ir pārkārtoti, atbilstoši pasažieru plūsmām.

- *Jelgavas* pilsētas pašvaldības policija un Valsts policija ir veikusi reidus par noteikumu ievērošanu sabiedriskajā transportā, reidu laikā pārkāpumi nav konstatēti.
- *Ventspilī* prasību izpildi kontrolē autobusu vadītāji, transporta kontrolieri un pašvaldības policija.
- *Jēkabpilī* prasību ievērošanu veic autobusa vadītājs, kas seko līdzī pasažieru skaitam transportlīdzeklī. Tāpat, uzņemot pasažieri, tiek sekots, lai tiktu lietots mutes un deguna aizsegs. Papildus kontroli veic uzņēmuma kontroles dienests.
- *Rēzeknē* prasību izpildi kontrolē autobusu vadītāji un kontrolieri.
- *Valmierā* pasažieru skaitu autobusā kontrolē autobusa vadītājs. Kontrolē izlases kārtībā tiek iesaistīts gan pārvadātāja kontroles dienests, gan Valmieras pilsētas pašvaldības policijas darbinieki.
- *Jūrmalā* mikroautobusus transportlīdzekļu vadītāji skaita uzņemtos pasažierus, lai autobusa salonā netiktu pārsniegta atļautā ietilpība, kā arī pasažieru apmaiņa notiek tikai pa priekšējām durvīm. Gadījumos, kad pasažieris atsakās uzvilkt sejas masku, brauciens tiek atteikts, konflikta situāciju gadījumos pēc iespējas tiek piesaistīta pašvaldības policija. Sabiedriskā transporta biļešu kontroles darbinieki, pārbaudot pasažieriem biļetes, norāda par nepieciešamību lietot sejas masku, ja kāds to konkrētajā brīdī nelieto.

Sabiedrības informēšana

Sabiedriskajos transportlīdzekļos gan audio, gan vizuālā veidā tiek izplatīta informācija ar aicinājumu izmantot autobusu tikai nepieciešamības gadījumā, atgādinot par spēkā esošajiem ierobežojumiem sabiedriskajos transportlīdzekļos.

Rīgā uz sabiedriskā transportlīdzekļu durvīm ir izvietotas informatīvas uzlīmes par obligātu sejas masku lietošanu un distancēšanās prasībām. Pēc SPKC rekomendācijām sabiedriskā transportlīdzekļu salonu monitoros ir izvietota video informācija sejas masku pareizu lietošanu, kas tiek dublētas arī audio paziņojumos salonā pamīšus trīs valodās – latviešu, krievu un angļu. Tāpat “Rīgas satiksme” regulāri atgādina pasažieriem izmantot sabiedrisko transportu tikai nepieciešamības gadījumā, rūpīgi ievērojot epidemioloģiskās prasības. Pilna informācija par noteiktajām prasībām ir pieejama “Rīgas satiksmes” interneta mājas lapā www.rigassatiksmelv, kā arī regulāri publicēta uzņēmuma pārvaldītajos sociālajos kontos.

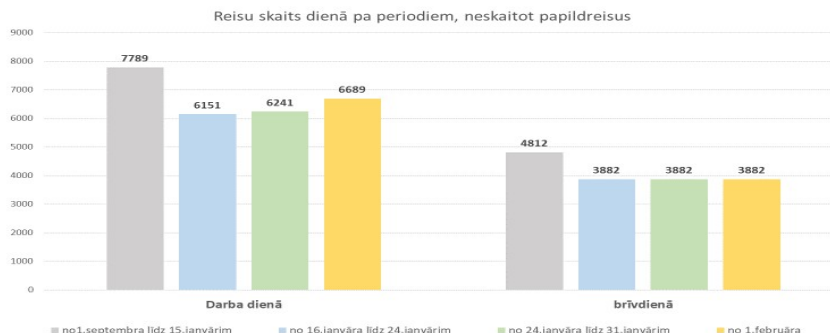
Valmierā, izmantojot dažādus publicitātes kanālus, iedzīvotāji tiek aicināti izvērtēt nepieciešamību izmantot sabiedrisko transportu.

Reisu nodrošināšana

Rīgas sabiedriskajā transportā pirms pandēmijas ik dienu tika pārvadāti vairāk kā 425 000 pasažieru, bet 2020. gada pavasara ārkārtējās situācijas periodā, kad Rīgas dome atcēla lielāko daļu atvieglājumu, pasažieru skaits nokritās līdz 85 000 dienā, bet patlaban – otrajā vilnī – tas svārstās ap 185 000 pasažieru dienā (mazāk nekā 2020. gada jūlijā). Dati liecina, ka pasažieru skaita kritums 2021. gada sākumā ir aptuveni 57%, salīdzinot ar pirms pandēmijas periodu. Neskatoties uz to, ka pasažieru pārvietošanās statistikas dati liecināja, ka pasažieru skaits samazinājies vairāk kā par 40% pret septembra datiem, maršrutu reisu skaits tika koriģēts tikai robežās līdz 20%, kas ir būtiski mazāk nekā fiksētais pasažieru plūsmas kritums. Tas nozīmē, ka esošais pakalpojuma apjoms turpina radīt būtiskus finanšu zaudējumus.

Pēc izmaiņu ieviešanas tiek veikta nepārtraukta pasažieru plūsmas analīze ar mērķi identificēt maršrutus, laikus un konkrētas vietas, kad salona piepildījums pārsniedz noteikto. Kopš 18. janvāra katru dienu tiek norīkoti papildreisi, kā arī divas reizes ir veiktas izmaiņas vairāku maršrutu kustības sarakstos. No 25. janvāra Rīgā tika mainīti kustības saraksti astoņos sabiedriskā transporta maršrutos, no 1. februāra – 15 maršrutos.

Kopējais reisu skaita pieaugums:

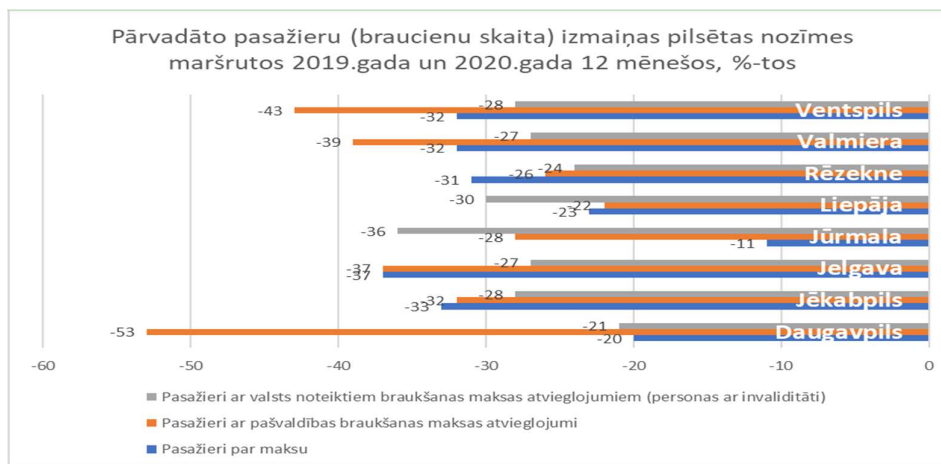


Patlaban reisu skaits ir aptuveni par 17% mazāks nekā pirms pandēmijas, bet pasažieru plūsma ir par 57% mazāka. Kā jau tika minēts, papildus tabulā veiktajam regulārajam reisu skaitam dienā tiek norīkoti arī papildreisi, lai izlīdzinātu pasažieru plūsmu. Šos reisu var iedalīt divās kategorijās: plānotie papildreisi, kas tiek laicīgi iepilnāti uz nākošo dienu, un to atiešanas laiki tiek publicēti mājas lapā un sociālajos tīklos, un operatīvie papildreisi, kad, monitorējot aktuālo situāciju pilsētā, ir iespējams nekavējoties reaģēt un tajā pašā dienā nodrošināt papildus transportlīdzekli. Šādu reisu nodrošināšanai uzņēmums ikdienā centrālajos galapunktos uztur paaugstinātu rezerves skaitu transportlīdzekļu. 2021. gadā “Rīgas satiksme” ir nodrošinājusi 635 papildu reisu.

Monitorings tiek realizēts, izmantojot:

- APS – automātiskā pasažieru skaitīšanas sistēma, ar kuru ir aprīkota liela daļa “Rīgas satiksmes” transportlīdzekļu. Automātiskajai skaitīšanas sistēmai ir iestrādāts algoritms, kas nodrošina nekavējošu un automātisku dispečeru centra informēšanu par transportlīdzekļu piepildījumu virs noteiktās normas. Šobrīd šī norma ir noteikta 40% apjomā no transportlīdzekļa ietilpības. Minētā sistēma dod iespēju dispečeriem nekavējoties rīkoties, bet uz nākamo dienu jau plānotu papildreisu.
- Video novērošanu – dispečeri un analītiķi nepārtraukti monitorē salona piepildījumu ar tiešsaistes pieslēgšanos salonā izvietotām video novērošanas kamerām, kā arī saņemto sūdzību gadījumā par to patiesumu pārliecinās video ierakstos. Attiecīgi, ja apstiprinās sūdzības pamatotība, tiek norīkoti papildreisi nekavējoties vai nākamajā dienā.
- Transportlīdzekļu vadītāju sniegto informāciju – novērojot salona piepildījumu, tiek nekavējoties ziņots dispečeriem par konstatēto piepildījumu. Attiecīgi dispečers var pieslēgties tiešsaistes režīmā transportlīdzekļa kamerām, lai novērtētu situāciju un attiecīgi rīkotos.
- Informācijas centra ziņas – pasažieru saņemtās sūdzības nekavējoties tiek nodotas dispečeriem, kas līdzīgi kā citās situācijās nekavējoties reaģē.

Situāciju citās republikas nozīmes pilsētās raksturo gan dati par pārvadāto pasažieru (braucienu skaita) izmaiņām, gan operatīvā aptaujā iegūtā informācija no pašvaldībām.



Saskaņā ar operatīvā aptaujā iegūto informāciju no pašvaldībām, reisu skaits pilsētas maršrutos ir samazināts sekojoši:

- *Daugavpils* darba dienās izpildāmo reisu skaits samazinājies par 58 reisiem.
- *Jelgavā* darba dienās samazināti 79 reisi, sestdienās un svētdienās samazināti 55 reisi.
- *Valmierā* izpildāmo reisu skaits nav samazināts.
- *Jēkabpilī* skolēnu brīvdienu laikā tika samazināts reisu skaits vienā maršrutā.
- *Jūrmalā* uz mājāsēdes laiku 4 reisi tika atcelti un 6 reisu izpildē norīkoti mazākas ietilpības autobusi.
- *Liepājā* pilsētas reisu skaits nav samazināts, lai neveidotos cilvēku lielāka pulcēšanās pieturvietās un lai varētu nodrošināt 50% pasažieru skaitu sabiedriskajā transportā
- *Rēzeknē* izpildāmo reisu skaits nav samazināts.
- *Ventspils* reisu skaits tika samazināts aptuveni par 17%.

**Par papildu finansējumu pašvaldībām,
lai pilsētas nozīmes maršrutos atvērtu papildu reusus laikos, kad ir vislielākā
pasažieru plūsma (pīķa stundās)**

Saskaņā ar operatīviem datiem, kas iegūti, aptaujājot pilsētu domes, zemāk ir apkopota informācija par to, cik liels papildu finansējums pilsētu pašvaldībām būtu nepieciešams vienā kalendārajā mēnesī (EUR), ja pilsētas nozīmes maršrutos tiktu atvērti papildu reisi laikos, kad ir vislielākā pasažieru plūsma (pīķa stundās) (skat. Tabulu Nr. 1)

Tabula Nr.1

Pilsēta	Papildus finansējums EUR mēnesī	Papildus reisu skaits mēnesī	Papildus km mēnesī
Daugavpils ²	8 025	672	5 010
Jēkabpils ⁴	Nē	Nē	Nē
Valmiera	13 713	58	18 078
Jelgava ⁵	Nē	Nē	Nē
Rēzekne ³	5 700	186	1 400
Jūrmala ¹	31 500	200	3 800
Liepāja ⁶	Nē**	Nē	Nē
Ventspils	58 049	5 360	55 902

¹ Jūrmala – esošais līgums starp pašvaldību un pārvaldītāju ir tiešā piešķiruma līgums, kurš ir noslēgts pamatojoties uz Eiropas Parlamenta un Padomes regulu (EK) Nr.1370/2007 “Par sabiedriskā pasažieru transporta pakalpojumiem, izmantojot dzelzceļu un autoceļus, un ar ko atceļ Padomes Regulu (EEK)

Nr.1191/69 un Padomes regulu (EEK) Nr.1107/70”, šobrīd pakalpojumu sniegšanā Jūrmalā tiek izmantotas visas regulas 5.panta 4.daļā atļautās 23 autobusu vienības, tāpēc pie izmaksām ir iekļautas arī indikatīvās autobusu nomas izmaksas. Līdz ar to papildus reisu nodrošināšanai būtu nepieciešamas papildus autobusu vienības, kas savukārt ir pretrunā ar regulu – pie esošā līguma, nepārkāpjot regulas nosacījumus, pašvaldībai nav iespējas nodrošināt papildu reisos. Iespējams pastāv variants, ka par papildus reisiem pašvaldība var lemt noslēdzot kādu atsevišķu līgumu ar citu pakalpojumu sniedzēju, bet šeit būtu nepieciešams Autotransporta direkcijas viedoklis par to vai pašvaldība to drīkst darīt.

² AS “Daugavpils satiksme” norāda, ka nevar nodrošināt papildu reisu izpildi autobusu neesamības dēļ.

³Rēzeknes pilsētas pašvaldība norāda, ka uz doto brīdi papildu reisu ieviešana nav nepieciešama, jo autobusu vidējais piepildījums pīķa stundās (no rītiem) vidēji sastāda ~ 34 %.

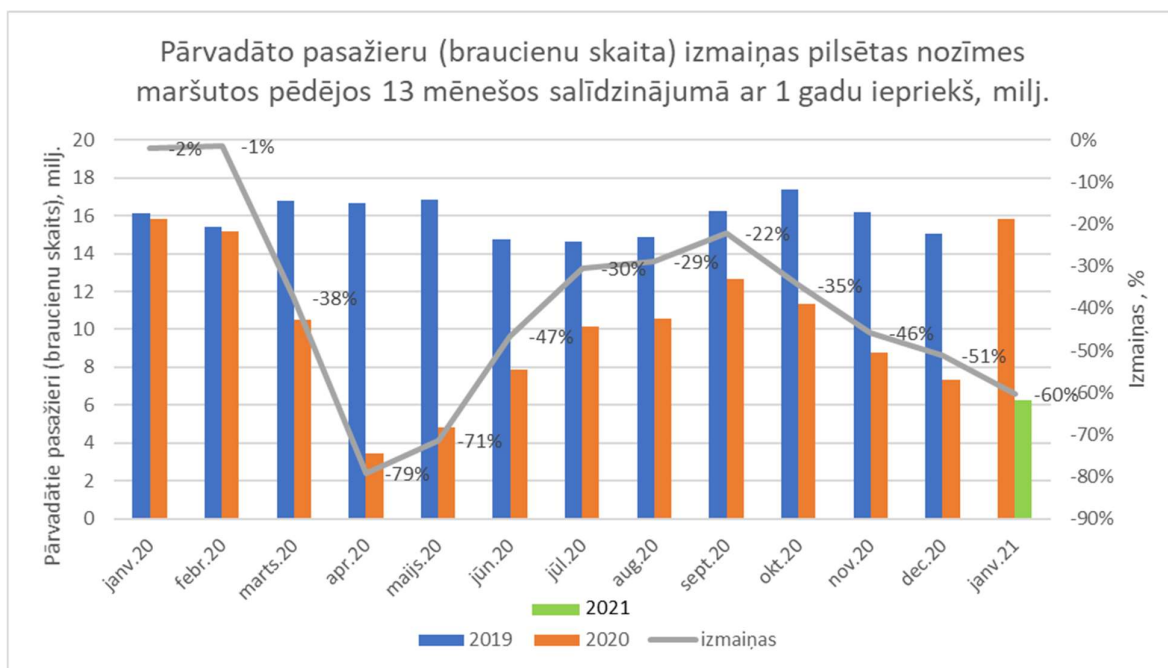
⁴ Jēkabpils - attiecībā par papildu reisiem pīķa stundās pārskatījuši autobusu piepildījumu pēdējā mēneša laikā un konstatējuši, ņemot vērā, ka reisos tiek laisti maksimāli lielākas ietilpības autobusi, tad šajā laika periodā nav bijis reisu, kuros pārsniegtu 1/2 no autobusa ietilpības. Šobrīd nesaskata nepieciešamību papildus reisu organizēšanai, tādēļ finansējums nav nepieciešams. (Jēkabpils autobusu parkam ir tikai 2 rezerves autobusi, kuri būtu laižami papildu reisos).

⁵ Jelgava - SIA “Jelgavas autobusu parks” resursi ir ierobežoti un ar esošo pieejamo autobusu un kases sistēmu aprīkojumu skaitu nav iespējams nodrošināt papildu reisu izpildi "pīķa stundās", jo šajā laika periodā maksimālais autobusu skaits jau atrodas reisos. Ar esošajiem resursiem (autobusu, kases sistēmas aprīkojumu) pārvadātājs varētu atsākt pildīt tikai uz ārkārtējas situācijas periodu slēgtos reisos 6., 9., 14., 16. un 18. maršrutā. Pašlaik darba dienā ir slēgti 79 reisi ar kopējo dienas nobraukumu 822.7 km, bet brīvdienās (sestdienās un svētdienās) 55 reisi ar kopējo dienas nobraukumu 602.5 km.

⁶ Liepāja - lūdz aktualizēt jautājumu par iespējamu kompensācijas saņemšanu Liepājas pašvaldībai saistībā ar zaudējumiem, kas rodas, nodrošinot drošības prasību ievērošanu sabiedriskajā transportā, nesamazinot maršrutu un reisu skaitu, neskatoties uz pasažieru plūsmas samazinājumu Covid - 19 pandēmijas rezultātā, lai nodrošinātu iedzīvotāju drošu pārvietošanos Liepājas pilsētas sabiedriskajā transportā.

Pasažieru skaita izmaiņas pilsētas nozīmes maršrutos

Ārkārtējās situācijas laikā visu republikas nozīmes pilsētu sabiedriskajā transportā (pilsētas nozīmes maršrutos) būtiski ir samazinājies pārvadāto pasažieru skaits.



Pašvaldības noteiktos **braukšanas maksas atvieglojumus** no 26.11.2020. ir atcēlusi *Daugavpils pašvaldība* - atcelti visi pašvaldības iepriekš piešķirtie braukšanas maksas atvieglojumi, pensionāri var saņemt 50% atvieglojumu no braukšanas maksas (100% vietā).

3. Secinājumi

1. Epidemioloģisko prasību izpilde sabiedriskajos transportlīdzekļos tiek nodrošināta.
2. Atsevišķu prasību, kā, piemēram, 50% no sabiedriskā transporta ietilpības kontrole tiek nodrošināta, taču to iespējams pastiprināt, iesaistot Valsts policiju un attiecīgās pašvaldības policiju.
3. Papildu reisu norīkošana ir ierobežota ar pieejamo ritošo sastāvu un finanšu apsvērumiem. Pasažieru skaita krituma dēļ īpaši pašvaldībām nepieciešams papildus budžetā neplānots finansējums esošo reisu skaita saglabāšanai. Pasažieru skaita samazinājums un pasažieru skaita ierobežojums transportlīdzeklī rada ievērojamus papildu izdevumus. Tādējādi nepieciešams izvērtēt papildu atbalsta piešķiršanu no valsts budžeta līdzekļiem pašvaldību sabiedriskā transporta pakalpojumu zaudējumu segšanai.
4. Epidemioloģiskās prasības pilsētas sabiedriskajā transportā Rīgā nav iespējams nodrošināt atsevišķos posmos, kur īsā laika sprīdī un 1 līdz 2 pieturvietu posmos pieaug pieprasījums - pasažieru pārvietošanās ar sabiedrisko transportu notiek arī mazos attālumos.
5. Pasažieru skaits sabiedriskajā transportā kopumā ir samazinājies, bet reisu skaita palielinājums pasažieru skaitu vienā transportlīdzeklī būtiski nesamazina. Reģionālajos pārvadājumos mutes un deguna aizsegu lietošanas

īpatsvars pasažieru vidū ir pieaudzis, taču nepieciešams pasažierus papildus informēt par aizsegu pareizu lietošanu.

6. Lemjot par jauniem ierobežojumiem attiecībā uz sabiedriskā transporta izmantošanu, jāņem vērā, ka lielai daļai iedzīvotāju tieši sabiedriskais transports ir vienīgais transporta veids, kas nodrošina nokļūšanu uz darba vietu (t.sk., ārstniecības iestādēs nodarbinātajiem), bērnudārzu, ārstniecības pakalpojumu saņemšanas vietām u.c. Pilnīga sabiedriskā transporta kustības apturēšana pilsētas maršrutu tīklā būtiski ierobežos iedzīvotāju mobilitātes iespējas un ietekmēs gan ārstniecības iestāžu, gan ražošanas uzņēmumu pilnvērtīgu darbību. Savukārt pieejamā sabiedriskā transporta kustības intensitātes samazināšana veidos situāciju, ka palielināsies cilvēku skaits transportlīdzeklī, tādējādi palielinot epidemioloģiskos riskus.

4. Priekšlikumi turpmākai rīcībai

		Pasākums	Piezīmes
	1.	Saglabāt noteiktos piesardzības pasākumus un ierobežojumus vismaz pašreizējā apjomā.	
	2.	Autotransporta direkcijai, pašvaldībām un pārvaldītājiem regulāri analizēt informāciju par pasažieru skaitu, veikt pārbaudes un atbilstoši situācijai noteikt nepieciešamo reisu skaitu un transportlīdzekļu ietilpību.	
	3.	Autotransporta direkcijai, pašvaldībām un pārvaldītājiem sadarbībā ar Valsts policiju un pašvaldības policiju veikt regulārus apsekojumus un kontroli par noteikto ierobežojumu un distancēšanās prasību ievērošanu, tostarp mutes un deguna aizsega pareizu lietošanu, kā arī īstenot tiesības neuzņemt pasažierus vai izsēdināt no transportlīdzekļa epidemioloģisko prasību neizpildes gadījumā.	
	4.	Sabiedrisko transportlīdzekļu vadītājiem un vilcienu konduktoriem aicināt pasažierus ieņemt brīvās sēdvietas un ievērot maksimāli iespējamu distancēšanos sēdvietās un stāvvietās.	
	5.	Maksimāli samazināt koplietošanas virsmu, kam pieskaras liels cilvēku skaits, izmantošanu, pārskatot pogu un skārienjūtīgo ekrānu izmantošanu. Nodrošināt regulāru dezinfekciju transportlīdzekļu salonos, sevišķi virsmām,	

		kam ar rokām pieskaras liels pasažieru skaits.	
	6.	Turpināt intensīvu sabiedrības informēšanu, skaidrojot drošības un piesardzības pasākumu nepieciešamību.	
	7.	Noteikt, ka M2 kategorijas autobusus pasažieri neaizņem pirmās rindas sēdvietas, lai mazinātu vadītāja inficēšanās riskus.	
	8.	Veselības ministrijai pastiprināti pievērst sabiedrības uzmanību mutes un deguna aizsega pareizai lietošanai sabiedriskajā transportā un citās publiskās vietās.	
	9.	Sabiedriskā transporta pakalpojumu sniedzējiem izstrādāt un saskaņot ar Veselības ministriju ieteikumus, lai pārvadātājs un transportlīdzekļa vadītājs varētu nodrošināt optimālu transportlīdzekļa ventilāciju arī reisa laikā.	
	10.	Veselības ministrijai veikt sabiedriskā transporta vadītāju un ar viņiem kontaktā esošo dispečeru iespējami ātrāku vakcināciju.	
	11.	Noteikt distancēšanās prasības un nodrošināt 50% ietilpību arī neregulārajos un speciālajos regulārajos pasažieru pārvadājumos ar autobusu, kā arī pārvadājumos ar vieglo automobili, kura ietilpība pārsniedz 5 sēdvietas, (izņemot pašpārvadājumus), pārvadājumiem, kas tiek veikti pēc pasūtījuma.	
	12.	Paaugstinoties āra gaisa temperatūrai, aicināt iedzīvotājus neizmantot sabiedrisko transportu īsiem braucieniem.	
	13.	Aicināt pasažierus lietot mutes un deguna aizsegu pieturās, gaidot transportlīdzekli.	Pilsētu sabiedriskajā transportā.
	14.	Pašvaldībām noteikt ierobežojumus pasažieru grupām braukšanas maksas atvieglojumu izmantošanai pasažieru skaita maksimumstundās.	Pilsētu sabiedriskajā transportā.
	15.	Pārvadātājiem nodrošināt sabiedriskā transporta vadītājiem uzņēmumu parkos iespēju veikt eksprestestus.	Ieviešams ar nosacījumu, ka pārvadātājiem reģionālajos un pilsētu maršrutos tiek

			kompensēti šie izdevumi.
	16.	Noteikt prasību transportlīdzekļa salonā izvietot roku dezinfekcijas līdzekļus un gaisa attīrītājus (jonizatorus).	Ieviešams ar nosacījumu, ka pārvadātājiem reģionālajos un pilsētu maršrutos tiek kompensēti šie izdevumi.
	17.	Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijai sadarbībā ar Finanšu ministriju sagatavot priekšlikumus republikas pilsētu pašvaldību zaudējumu, kas radušies saistībā ar noteikto epidemioloģiskās drošības prasību ievērošanu sabiedriskajā transportā, segšanai.	
Mājsēdes gadījumā			
	18.	Noteikt sabiedriskā transporta izmantošanu tikai darba, mācību un ārstniecības vajadzībām.	Efektīvi ieviešams tikai kopā ar papildu ierobežojumiem pārvietoties un veikt klātienes darbu, sabiedriskā transporta izmantošanas tiesību apliecināšanas kārtību, policijas veiktu prasības ievērošanas kontroli.
	19.	Noteikt, ka pasažieru skaits transportlīdzeklī nedrīkst pārsniegt 25% no tā ietilpības.	Efektīvi ieviešams tikai kopā ar papildu ierobežojumiem pārvietoties un veikt klātienes darbu, sabiedriskā transporta izmantošanas tiesību apliecināšanas kārtību, policijas veiktu prasības ievērošanas kontroli.

Satiksmes ministrs

T. Linkaits

Vīza:
valsts sekretāre

I. Stepanova